

ZPRAVODAJ VESELICE

prosinec 2016 • 47

1. Slovo starosty obce
2. Plnění rozpočtu obce a hospodaření obce za 1-9/2016
3. Výsledky voleb do Zastupitelstva Středočeského kraje
4. Z činnosti Sboru dobrovolných hasičů obce Veselice v roce 2016
5. Výsledky hospodaření Zem. a. s. Březno za rok 2015
6. Rubrika obce Řitonic:
 - Slovo starosty,
 - Co nového v obci Řitonic
 - Řitonic očima chalupáře
7. Možný vznik poddanské vsi Veselice na pozadí staroslovanského osídlení informace o připravovaném vydání knihy o historii obce Veselice
8. Historie veselického divadlnictví
9. Ptactvo našeho blízkého okolí
10. Za zvěří našich polí, luk a lesů
11. Černá kronika obce Veselice a okolí - OO PČR Dobrovice
12. Informace ze života v naší obci
13. Informace z činnosti OÚ Veselice
14. Z činnosti SPOZ
15. Společenská kronika
16. Informace redakční rady
17. Příspěvatelé na časopis
18. Halloween, Svátek všech svatých, Dušičky
19. Tiráž

Vážení spoluobčané, vážení čtenáři.

V tomto vydání Zpravodaje s číslem 47 si přečtete další pokračování Vám známých rubrik. Je zde pokračování dopisovatelů z obce Řitonic, a také hlavně články o dění v naší obci.

Jak už asi všichni víte, došlo při mulčování mezí u Svatého Jána, vinou nepozornosti traktoristy Zemědělské a. s. Březno ke stržení sochy Jana Nepomuckého. Tato památka z roku 1852 je poškozena, hlavně její podstavec. Opravu provede Akademický sochař pan Martin Pokorný. V současné době je už vše převezeno do dílny pana Pokorného. Oprava bude hrazena z povinného ručení Zem. a. s. Březno.

Dále Vás chci informovat o prodloužení dešťové kanalizace. Pan Franěk, majitel statku zhotoví na svém pozemku čistírnu odpadních vod ze svých provozoven. Vyčištěnou odpadní vodu je třeba odvést do Hasinského potoka. Dojde k prodloužení stávající dešťové kanalizace až do potoka, to bude kopírovat stávající „koryto“ od vyústění dešťové kanalizace. V této stávající kanalizaci byla provedena revize stavu kamerovým systémem. Vyhodnocení prokázalo dva posunuté potrubní spoje v délce 20 a 40 milimetrů. Revizi a případné prodloužení kanalizace financuje pan Franěk.

Jak už jsem se zmínil o Řitonicích, tamní obecní zastupitelstvo oslovilo naši obec o finanční příspěvek - dar na opravu kostela. Obecní zastupitelstvo Veselice po krátké úvaze rozhodlo a schválilo zaslání daru ve výši 10 000 Kč pro obec Řitonic.

Doufáme, že zastupitelstvo obce s touto částkou naloží rozumně a bude ku prospěchu věci, třeba na úpravu okolí kostela.

Další věc, která se objevila, je to, že po dlouhé době se našel majitel pozemků po zemřelém panu Waisovi. Tyto pozemky nabízí k prodeji. Jedná se o vodní plochu a okolní pozemky na Lhotkách (místní část obce Veselice).

Dále pak pozemek, kde stálo stavení pana Waise. To je mezi statkem pana Fraňka a stavením Bulířových.

Obecní zastupitelstvo plánuje zadání vyhotovení projektu na opravu místních komunikací. Osloví se několik projektantů-firem, a z toho se výběrovým řízením vybere zhotovitel.

Závěrem Vám všem přeji krásné a radostné prožití vánočních svátků, a do nového roku přeji hodně pevné zdraví, štěstí a spokojenosti.

Miroslav Pažout, starosta obce

PLNĚNÍ ROZPOČTU A HOSPODAŘENÍ OBCE ZA 1-9/2016

PŘÍJMY (některé položky)

	rozpočet (původní)	skutečnost	% plnění
Daň z příjmu FO ze záv. činnosti	300 000,00	244 465,80	81,5
Daň z příjmu FO ze sam. činnosti	250 000,00	142 164,38	56,9
Daň z příjmu FO z kap. výnosů	30 000,00	25 160,68	83,9
Daň z příjmu právnických osob	300 000,00	265 193,43	88,4
DPH	600 000,00	465 040,35	77,5
Poplatek za likvidaci TKO	90 000,00	71 375,00	79,3
Poplatek ze psů	2 000,00	1 275,00	63,8
Správní poplatky	500,00	70,00	14,0
Daň z nemovitosti	210 000,00	162 639,52	77,4
Pitná voda – vodné	470 000,00	485 296,56	103,3
EKO-KOM – zpětný odběr	15 000,00	17 118,00	114,1
Pronájem pozemků	7 100,00	7 074,00	99,6
Pronájem nemovitostí	1 400,00	2 400,00	171,4
Příjmy z úroků	15 000,00	4 191,74	27,9
Neinvestiční příj. dotace ze SR na správu	44 000,00	33 003,00	75,0
CELKEM	2 340 000,00	1 937 622,67	82,8

VÝDAJE (některé položky)

	rozpočet (původní)	skutečnost	% plnění
Provoz veřejné silniční dopravy	435 000,00	32 628,12	7,5
Pitná voda	75 000,00	32 525,29	43,4
Záležitosti kultury	15 000,00	8 849,00	59,00
Veřejné osvětlení	45 000,00	34 177,91	76,0
Sběr a svoz komunálního odpadu	130 000,00	94 406,00	72,6
Péče o veřejnou zeleň	12 500,00	12 616,00	100,9
Požární ochrana (dobrovolná část)	40 000,00	4 925,00	56,4
Zastupitelstva obcí	141 000,00	107 559,00	76,3
Činnost místní správy	186 350,00	164 500,71	88,3
Služby peněžních ústavů	3 500,00	2 330,40	66,6
Pojištění majetku obce	12 100,00		
CELKEM VÝDAJE	1 205 450,00	494 837,43	41,1

Rozpočet obce byl k 30. 9. 2016 upraven pěti rozpočtovými opatřeními.

Stav finančních prostředků na účtech obce k 30. září 2016:

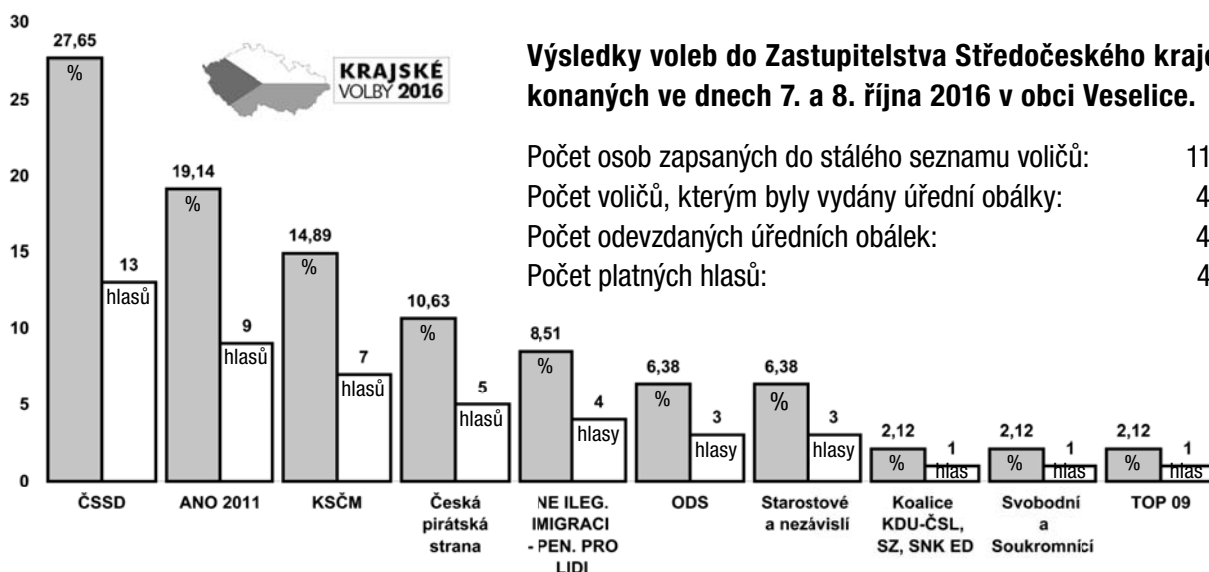
Běžný účet u KB: 1 375 572,90 Kč

Spořicí účet u KB: 8 062 879,10 Kč

Běžný účet ČNB: 209 733,75 Kč

Marcela Šafránková

VÝSLEDKY VOLEB DO ZASTUPITELSTVA STŘEDOČESKÉHO KRAJE

Výsledky voleb do Zastupitelstva Středočeského kraje konaných ve dnech 7. a 8. října 2016 v obci Veselice.

Počet osob zapsaných do stálého seznamu voličů: 111

Počet voličů, kterým byly vydány úřední obálky: 49

Počet odevzdaných úředních obálek: 49

Počet platných hlasů: 47

Z ČINNOSTI SBORU DOBROVOLNÝCH HASIČŮ VESELICE V ROCE 2016

Na úvod tohoto článku bych chtěl poděkovat hasičům, občanům a příznivcům SDH za podporu a účast při akcích pořádaných Sbořem dobrovolných hasičů ve spolupráci s Obecním úřadem.

Rok 2016 někteří hasiči zahájili tradičním novoročním pochodem po okolí naší obce za velké účasti občanů, jak domácích, tak i přespolních.

Dne 31. 1. 2016 ve Veselické hospůdce proběhla od 19:30 hodin výroční valná hromada našeho sboru dobrovolných hasičů. Na valné hromadě jsme zhodnotili výsledky a činnost v uplynulém roce a naplánovali činnost sboru pro rok 2016. Po zhodnocení a diskuzi jsme povečeřeli guláš od Jany Buckové. Koncem února se uskutečnila výroční valná hromada 22. okrsku sboru dobrovolných hasičů v Ledcích, za náš sbor se zúčastnilo 7 hasičů. Této výroční valné hromady se zúčastnili zástupci SDH z Ledec, Ujkovic, Řitonic, Veselice, Prodašic a Rabakova. Hlavním tématem schůze bylo zhodnocení činnosti okrsku a jednotlivých sborů za uplynulý rok a vyhodnocení okrskové soutěže, plánování akcí okrsku na rok 2016. Dále bylo odhlasováno, že se uskuteční společné námětové prověřovací cvičení okrsku.

Počátkem dubna proto byla svolána schůze okrsku, kde byly dojednány podrobnosti a termín konání prověřovacího cvičení. Cvičení se uskutečnilo 14. května v bývalém písáku v Ledcích za účasti hasičů a techniky z Ledec, Prodašic, Řitonic a Veselice. Cílem cvičení byla dálková přeprava vody čerpané z rybníka. Hasiči z každého sboru měli za úkol postavit pro přepravu vody hasičskou stříkačku s hadicemi, každý ve svém úseku v délce 100 m až do cisterny, odkud byla voda tlačena ke dvojici proudů. Pokyny pro provádění celého cvičení byly předávány vysílačkami. Každý strojník měl u sebe vysílačku, aby mohl včas reagovat na vzniklý problém a informaci ihned předat. Celou akci vedl starosta okrsku Jan Mikolášek. Cvičení mělo velmi dobrou úroveň i hladký průběh, kde jsme si prověřili svoje schopnosti a požární techniku.

Dne 30. dubna se někteří hasiči zúčastnili pálení čarodějnic u rybníka u chat, kde hasiči zajišťovali ostrahu nad ohněm cisternou, a také občerstvení s rozmístěním stolů a lavic. V květnu se uskutečnila okrsková schůze z důvodu pořádání a organizace okrskové hasičské soutěže, která se konala v Řitonicích. Z důvodu přípravy a organizace okrskové soutěže, obsazení postu rozhodčích, upřesnění termí-

nu a času začátku soutěže bylo dohodnuto, že se soutěž uskuteční v Řitonicích 25. 6. 2016.

Okrsková hasičská soutěž 22. okrsku se uskutečnila 25. 6. 2016 v Řitonicích na louce pod školou. Počasí nám vyšlo celkem solidní, tak že soutěž mohla proběhnout. Velký dík patří pořádajícímu sboru SDH Řitonic, kteří dokázali soutěž bezvadně připravit a uspořádat. Okrsková hasičská soutěž začala ve 13.30 hodin nástupem všech zúčastněných sborů a pochodem před školu, kde byl položen věnec k pamětní desce. Dále byli soutěžící, rozhodčí a ostatní účastníci seznámeni s průběhem konání soutěže a pravidly pro štafetu a útok. V kategorii žen soutěžila 4 družstva, kde zvítězily ženy Ledec před Prodašicemi, Veselicí a Řitonicemi.

Ženy i muži Veselice předvedli velmi dobré výkony v požárním útoku i ve štafetě. V kategorii mužů soutěžila čtyři družstva a pořadí bylo následující: 1. Ledce, 2. Prodašice, 3. Veselice, 4. Řitonic. Po ukončení soutěže po nástupu nás zaskočil velký liják. Večer po soutěži domácí sbor na letním parketu u školy pořádal zábavu, které se někteří naši hasiči též zúčastnili.

Posvícenskou zábavu jsme pořádali poslední sobotu v srpnu v prostorách před Obecním úřadem v hudební produkci skupiny DIFUR BAND při velmi příjemném letním počasí a za slušné účasti jak domácích tak i přespolních. V sobotu 17. září jsme grilovali před obecním úřadem. Zástupci našeho sboru se též zúčastnili všech okrskových schůzí a starosta sboru všech okresních hasičských schůzí. Dále se také hasiči podíleli na různých společenských, sportovních a kulturních akcích a brigádách spolupořádaných obecním úřadem, které proběhly v tomto roce. Zároveň bych chtěl poděkovat těm členům sboru, kteří se aktivně podíleli při zajištění občerstvení při zábavě, při grilování, při přípravě všech akcí, přípravě techniky atd.

Závěrem děkuji všem hasičům za reprezentaci obce na soutěžích a za práci ve sboru, kterou vykonávají dobrovolně ve svém volném čase. Dále chci poděkovat všem, kteří se podíleli na přípravě a pořádání sportovních, kulturních i jiných akcí spojených s naší obcí. Do nového roku 2017 přeji všem hasičkám, hasičům, našim příznivcům a všem občanům hodně zdraví, spokojenosti, dobré nálady a pohody.

František Pažout

HOSPODAŘENÍ ZEM. A. S. BŘEZNO ZA ROK 2015

Rok 2015 byl v hospodaření Zemědělské a. s. Březno rokem, kdy bylo opět dosaženo dobrého ekonomického výsledku. A to i přes mnoho nepříznivých faktorů, které často nelze ani ovlivnit, především z pohledu klimatických podmínek a také i výkupních cen u jednotlivých komodit.

Hospodářský výsledek k 31. 12. 2015 byl dosažen ve výši 3 424 tis. Kč.

Především výnosy žňových komodit a jejich kvalita, příznivě ovlivnily hospodaření firmy.

Rostlinná výroba, je z pohledu ekonomického, po řadu uplynulých let, stabilizujícím prvkem hospodaření Zemědělské a. s. Březno. V roce 2015 tomu nebylo jinak. Bohužel takto již nelze hodnotit ekonomické výsledky v živočišné výrobě. Ty v uplynulém roce byly především ovlivněny propadem výkupních cen kravského mléka, v průběhu celého roku.

Co se týká klimatických podmínek bylo v uplynulém roce opětovně ověřeno, že každý rok je zcela odlišný. Začátek

roku 2015 byl teplotně nadprůměrný a asi největším negativem zimy byl nedostatek sněhové pokrývky a s tím i související pokles zásob vody v půdě. V jarních měsících spadlo pouze 60 % srážek, ale kritickými měsíci byly hlavně měsíce červenec a srpen, kdy napršelo pouze 20 % normálního srážkového úhrnu tohoto období.

Je poměrně překvapivé, že navzdory suchu, byly výnosy obilovin a řepky poměrně vysoké. To se však neopakovalo u plodin s dlouhou vegetační dobou a to především u píce, kukuřice a cukrové řepy, které se nedokázaly s extrémními podmínkami nedostatku vody, v letních měsících, uspokojivě vyrovnat, a proto byly poškozeny na výnosech.

Čemu firma přikládá dobré výsledky v rostlinné výrobě i za těchto složitých teplotních a srážkových podmínek je fakt, že investuje do půdy dlouhodobě organickým hojením a vápněním a těmito investicemi zmírňuje tyto extrémní jevy, které se každoročně opakují. Bohužel pozemky, které obsahují vysoký podíl písčitéch částic, není možno ani těmito zásahy ošetřit a jsou pak velmi postiženy ve výnosech všech plodin na nich pěstovaných.

Na polích byly poškozeny rostliny teplotním úpalem nebo slunečním úžehem a ve stájích tyto extrémní teploty protrpěly veškeré kategorie skotu, které jsou chovány, od narozených telat až po dojnice, které tento tepelný stres zvládaly nejhůře.

Hospodářský rok 2015 byl započat na podzim předešlého roku, kdy byly kvalitně založeny, jak porosty ozimé řepky, tak obilovin. Jarní práce, díky mírné a suché zimě, započaly velmi brzy a tento trend urychlení vegetace přešel i do časných žní, které byly zvládnuty ve velmi krátkém časovém úseku, díky suchu, které v tomto období panovalo.

Dále byl zkrácen průběh žni nasmlouváním služby v podobě výmlatu řepky i obilovin, kdy se vložené finanční prostředky do této služby, vrátily v podobě časné a kvalitní sklizně a získání drahocenného času, který je zapotřebí pro kvalitní založení nové úrody.

Jednotlivé hektarové výnosy žňových plodin byly:

ozimý ječmen	7,02 tuny
ozimá pšenice	7,24 tuny
jarní ječmen	5,1 tuny
ozimá řepka	4,29 tuny

Ozimá řepka byla všechna prodána do konce loňského roku. U pšenice bylo realizováno v loňském roce pouze 1000 tun a zbývající pšenice se prodávala až v roce letošním.

Bohužel po novém roce se výkupní cena u této komodity propadla a nedosahovala té, za kterou se prodávalo v prosinci loňského roku.

U krmných plodin byla celá produkce poznamenána tropickými teplotami a deficitem srážek, především v letních měsících. Nejvíce byly poškozeny bílkovinné plodiny (vojtěška a trvalé travní porosty) u kterých byl zhruba 30 % výpadek oproti plánované produkci. Kukuřice byla tímto suchem poškozena také, ale s výnosem 42 tun/ha můžeme být spokojeni i když díky menším klasům bylo sklizeno méně škrobu v silážní hmotě.

Cukrová řepa byla v loňském roce pěstována pouze na 56 ha a dosažený výnos byl přes 70 tun/ha.

V rostlinné výrobě byly v roce 2015 pěstovány tyto plodiny:

osev v hektarech

jarní ječmen	51 ha
ozimá pšenice	889 ha
ozimý ječmen	121 ha
ozimá řepka	476 ha
kukuřice	180 ha
vojtěško-trávy	169 ha
cukrovka	56 ha

Rok 2015 byl pro mléko, tj. pro naši stěžejní komoditu, velmi nepříznivý.

Propad tržní ceny za mléko, který započal již v roce 2014, pokračoval i v loňském roce a průměrná realizační cena za celý rok 2015 byla 7,64 Kč/litr. Oproti roku 2014 to bylo snížení o 1,69 Kč/litr. V loňském roce bylo opětovně vyprodukováno meziročně více mléka a to o 584 840 litrů mléka více, tj. o 13 % více než v roce 2014. Bohužel propad v tržbách za mléko oproti ceně roku 2014 a 2015 byl 8 571 tis. což je pro firmu velmi negativní.

Každoročně firma investuje do chovu skotu nemalé finanční prostředky, aby se zefektivnila produkce mléka, která je pro firmu finálním produktem tohoto chovu. Firma investuje, jak do staveb, tak do technologií způsobem, aby firma nebyla zatížena nadměrnými úvěry, které v současné době mléčné krize, by mohly být velmi negativní.

V roce 2015 se firma zúčastnila prvního kola programu rozvoje venkova, vyhlášeným Ministerstvem zemědělství a byla úspěšným žadatelem na rekonstrukci OMD (odchovna mladého dobytka) na farmě Lhotky. Bohužel tato investice je však nyní pozastavena z důvodů nejasné situace v mléčném sektoru a v dalším vývoji ceny mléka v budoucím období. Jsou obavy, aby situace v chovu skotu nekopírovala dřívější trend v chovu prasat, kde byl v průběhu několika let český chov prasat zcela zdecimován. V současné době opouštějí produkci vepřového masa i někteří čeští silní producenti, kteří podnikli rozsáhlé rekonstrukce svých objektů a investice do repopulace svých stád. Bohužel propad ceny mléka se nezastavil ani v letošním roce 2016 a dnešní realizační cena za jeden litr mléka je již pod 6,00 Kč/litr. Prognóza pro příští období je však její další pokles. Tato situace na trhu s mlékem je zapříčiněna především zrušením mléčných kvót k 1. 4. 2014 a ruským embargem. Česká republika je soběstačná v produkci mléka, ale nicméně podíl dovozu mléčných výrobků, na celkové tuzemské spotřebě je 43 % a neustále stoupá.

K 31. 12. 2015 byly chovány tyto kategorie skotu:

dojnice	500 ks
vys. jalovice	30 ks
telata do 6 měsíců	95 ks
telata nad 6 měsíců	115 ks
jalovice v OMD	176 ks
březí jalovice Lhotky	118 ks
býci výkrm	120 ks
plemenný býk	2 ks
celkem	1 156 ks

V roce 2015 bylo prodáno 172 ks mléčných telat o průměrné hmotnosti 60,1 kg a při průměrné realizační ceně 56,62 Kč/kg.

Dále byly dodány na jatky tyto kategorie skotu:

kategorie	ks	prům. hmotnost	prům. real. cena
Jat. krávy	86	556 kg	28,61 Kč
Jat. jalovice	4	518 kg	37,42 Kč
Jat. býci	76	766 kg	47,77 Kč

V investiční činnosti v Zem. a . s. Březno bylo pokračováno v nákupech strojů, opravami a modernizacemi staveb, obdobně jako v uplynulých letech.

Rovněž probíhá přípravný proces na rekonstrukci OMD v obci Lhotky. Celkové náklady této akce by měly představovat částku do 6 mil. Kč. Proběhlo již územní řízení, stavební řízení, výběrové řízení na dodavatele prací a technologií. Realizaci této rekonstrukce však v současné době bylo nutno odložit, z důvodu stávající neutěšené situace na trhu s mlékem.

Dále byly také pořízeny v roce 2015 tyto investice:

- hloubkový kypřič půdy Simba
- zetor Fortera 150HD
- rozmetadlo průmyslových hnojiv Amazone.

Co se týče zemědělské půdy, na níž Zemědělská a. s. Březno hospodáří, tak její značná část je v rukou ne hospodářících vlastníků. Firma je stále připravena vypracovat solidní cenovou nabídku na odprodej těchto pozemků, dle jejich skutečné hodnoty a tuto cenu také zaplatit, což platí již dlouhodobě.

Závěrem je nutno ještě informovat, že zemědělství je snad jediný sektor národního hospodářství, který nemá uhrazeny své nákladové ceny a je existenčně závislý na dotačních titulech. Tento fakt je platný i u Zemědělské a. s. Březno. Bohužel dnes je nutno konstatovat, že vývoj, kterým se čs. zemědělství a i firma budou ubírat, mají v rukou lidé, kteří jsou většinou voleni pouze na jedno volební období, a podle toho také vypadá nekonceptnost současného stavu v zemědělství.

Přes všechny tyto nepříznivé faktory lze však předpokládat, že Zemědělská a. s. Březno bude i v roce 2016 hospodařit úspěšně a s kladným hospodářským výsledkem.

Ing. Vladimír Jonáš

RUBRIKA OBCE ŘITONICE

SLOVO STAROSTY / Co nového v Řitonicích

Vážení čtenáři Veseláku,

stejně jako loni bych vás chtěl informovat o letošním dění v obci Řitonicích.

V lednu naši členové Sboru dobrovolných hasičů uspořádali hasičský bál v hospodě U Faltů v Domousnicích. Bál se jako obvykle vydařil. 1. března oslavil své krásné devadesáté druhé narozeniny nejstarší občan obce pan Josef Pavlíček.

V březnu byla zahájena finančně nejnáročnější investiční akce – rekonstrukce obecního úřadu, který je umístěn v budově bývalé školy, postavené v roce 1831. Projekt na tuto akci zahrnoval: vnitřní zateplení dvou místností, snížení stropu a jeho zateplení, celkovou rekonstrukci elektroinstalace, změnu systému vytápění, zavedení vody a zřízení sociálního zařízení, izolaci podlah, pořízení nové dlažby, výměnu dvou oken za plastová, vymalování, obnovu nátěru zárubní dveří a vlastních dveří. Rekonstrukce byla ukončena a předána bez závad a nedodělků v dohodnutém termínu 15. 7. 2016. Lze říci, že obecní úřad má nyní k dispozici důstojné prostředí vlastní úřadovny s civilizovaným zázemím.

Jako každý rok byly i letos v obci dodržovány tradice velikonočního drkání, pomlázková koleda a pálení čarodějnic. Při příležitosti ukončení školního roku bylo pro děti v sobotu 2. 7. uspořádáno dětské odpoledne, které se vydařilo. Děti mezi sebou soutěžily v různých dovednostních disciplínách. Pro zpestření jim Stáj Pod Mílovou hůrou umožnila svezení na koni a poníkovi.

V první polovině měsíce května obec ve spolupráci se členy SDH Řitonicích provedla svedení splaškové vody ze střechy bývalé školy a tělocvičny. Další akcí pro zlepšení prostředí v obci bylo vybudování betonového pláta s ohrádkou pro kontejnery na tříděný odpad.

V sobotu 25. června byli řitoničtí hasiči pořadatelé soutěže hasičů 22. okrsku. Pořadatelé soutěž vzorně připravili, a navíc po celou dobu soutěže bylo krásné letní počasí. Oživením průběhu hasičské soutěže bylo pro diváky i soutěžící jednak moderování panem Josefem Kodrikem ml. a pak také zařazení nesoutěžního družstva řitonicích hasičů – veteránů s věkovým průměrem 64 let, kteří cvičili s požárním strojem PPS 8. Závěrečnou součástí programu okrskové soutěže byla také první taneční zábava na parketu v areálu bývalé školy v Řitonicích. Další čtyři taneční zábavy zde uspořádali hasiči v rámci Řitonicického kulturního léta v průběhu letních prázdnin.

Významnou společenskou a kulturní událostí v obci bylo uspořádání benefičního koncertu v sobotu 7. srpna v kostele sv. Štěpána. Interprety byly Ondřej Ruml s klavíristou Václavem Tobrmanem, ozvučení koncertu zajistili manželé Čábelkovi z Domousnic. Koncertu se zúčastnilo cca 200 návštěvníků a byl výjimečným zážitkem. Ve prospěch záchrany střechy kostela návštěvníci dobrovolně přispěli nemalou částkou 24 064 Kč. Jménem svým i jménem zastupitelů obce všem dárcům velmi děkuji!

I v letošním roce se v období vánočních svátků 28. 12. bude v kostele sv. Štěpána, konat již potřetí česká mše vánoční Jakuba Jana Ryby. Těšíme se na vaši návštěvu,

věříme, že stejně jako v předcházejících dvou letech, bude tato mše pro návštěvníky příjemným zážitkem vánočního období.

V polovině srpna konečně začaly práce na první etapě opravy střechy kostela sv. Štěpána. K dnešnímu dni lze konstatovat, že první etapa je těsně před zakončením.

ŘITONICE OČIMA CHALUPÁŘE

Obec Řitonice má na svém území 41 čísel popisných, 16 z nich neslouží k trvalému pobytu zdejších obyvatel. Z toho je zřejmé, že je zde relativně vysoké procento domů obývaných příležitostně chalupáři. Většina z nich přijíždí na svou chaloupku trávit čas volna, s vidinou odpočinku a úniku ze všedního rytmu pracovního týdne. Pravdou je, že chalupář má zidealizovanou představu o místě svého víkendového pobytu jako o místu, kde očekává pohodu a vše příjemné.

Také přijíždím s touto iluzí téměř každý týden, potkávám přátele, s nimiž sdílím jejich radosti i strasti všedních dnů uplynulého týdne. Víím a vidím, že život na vesnici není vždy snadný. Žijí zde pracovití a šikovní lidé, na které se mohu kdykoli obrátit s prosbou o radu a pomoc s čímkoli, co na své chalupě udělat neumím. Je pochopitelné, že trvalí obyvatelé vidí svou obec jinak, řeší řadu problémů i různé trable mezilidských vztahů. Navenek jsou Řitonice obec malebná, můžou se pyšnit dominantou a historickou památkou zdejšího kostela sv. Štěpána.

Vážím si odvahy a úsilí zastupitelů, kteří se snaží pro malou obec, krok po kroku a v rámci nevelkého rozpočtu malé obce, realizovat vše potřebné pro plynulý chod všedních dnů a budoucím zastupitelům předat obec v dobré kondici. Neplánují velké investiční projekty, dvakrát neuspěli s žádostí o dotaci. Ta poslední byla podána na rekonstrukci obecního úřadu. Místní si uvědomili, že obecní úřad je jakousi vstupní branou obce a její vizitkou a proto se v letošním roce pustili do rekonstrukce i bez dotačního příspěvku. K výsledku jim blahopřeji.

Také nesmírně oceňuji vytrvalé úsilí, s jakým zastupitelé vstoupili do jednání s Římskokatolickou farností Řitonice, s majitelem zdejšího kostela a postupně vyvíjejí tlak i na Biskupství litoměřické, aby práce šly kupředu. Díky tomu máme hotovu první etapu opravy střechy a naději, že zdejší národní památka bude zachráněna. Závod s časem o záchranu kostela sv. Štěpána má řadu příznivců, to je zřejmé z návštěvnosti benefičních koncertů a dobrovolných příspěvků, kterými návštěvníci koncertů, a většina z nich

Věřím, že tento stručný přehled činnosti poukazuje na dobrou vůli stávajícího zastupitelstva, že proinvestované finanční prostředky nejsou plýtváním financemi obce.

Rád bych využil příležitosti a popřál všem čtenářům Veseláku i redakční radě pevné zdraví a úspěšný rok 2017.

Josef Pavlíček, starosta obce Řitonice

je „přespolních“, dávají zastupitelstvu významný argument pro jednání s církví, aby věci šly kupředu. Můžeme slyšet i názory, že církev musí mít po restitucích dostatek prostředků a je povinna se o svůj majetek starat sama. Konstatování samo o sobě kostel ale neopraví a kostelík v malé vesničce je pro vlastníka jen jedna ze stovek nemovitostí, kterou je třeba opravit. Kostel ostatně chátral i předchozích čtyřicet let minulého režimu a nebylo to vinou církve. I my chalupáři chceme, aby Řitonice zůstaly malebnou vesničkou se svou dominantou.

Co mě v Řitonicích trápí? Určité iluze mohou chalupáře opustit po návštěvě některých veřejných schůzí. Diskuse se občas zvrtnou, realita mezilidských vztahů a názorů už odradila některé přítomné chalupáře, kteří už další účast na schůzích neriskují. Jablkem sváru byla v poslední době petice občanů, kteří se domnívali, že obec plýtvá obecními prostředky. Ukázalo se, že petice vznikla na podkladě předem neověřených údajů. Je škoda, že na veřejných schůzích nakonec převažují dotazy zaměřené především na to, co kolik stálo a hlavně kolik kdo za kterou brigádu obdržel. Na zodpovězení první části dotazů má zastupitelstvo ustavený finanční výbor, druhou sérii dotazů zastupitelé ze zákona zodpovědět nesmí. Škoda, že už často nezbyvá času na povzbuzení zastupitelů a vyjádření důvěry v jejich rozhodování. Věřím, že i takoví občané v Řitonicích bydlí, jen bohužel na schůze nechodí.

V dnešní době se na každém kroku setkáváme s lidskými tragédiemi, s nemocemi, které zákeřně postihují naše blízké nebo blízké našich známých v jakémkoli věku. Domnívám se, že pozitivním přístupem k životu samotnému a ke svému okolí může každý z nás svému zdraví jen prospět. Věřím, že na většině situací dění v obci lze nejprve nalézt něco dobrého a pak teprve diskutovat, že to, či ono by se dalo řešit jinak.

Přeji vám všem především pevné zdraví a dobrou náladu.

Jaroslava Vávrová

MOŽNÝ VZNIK PODDANSKÉ VSI VESELICE NA POZADÍ STAROSLOVANSKÉHO OSÍDLENÍ

Prastaré osídlení krajiny v okolí naší vsi Veselice ještě po tisíci letech připomíná dřevěný kříž v lese Křížánku. Ves Kříženec, která zde stála a která z části patřila kostelu boleslavskému, se připomíná již v roce 1052. V témže roce se píše i o Dětenicích. Známa jsou i další osídlení, která tvoří úzký pruh při svazích Chlumu a která snad patřila ke zboží darovanému biskupu na obvodu Libicka

po pádu Slavníkovského knížectví na konci 10. století. Náleží sem Žerčice, kde posvětil biskup Jaromír svůj kostel sv. Mikuláše 8. června roku 1070. Vyšehradskému kostelu příslušely snad již roku 1088 Bojetice a Ujkovice. Kostelu pražskému r. 1274 i Uherce. K biskupskému zboží Žerčickému v roce 1290 – 1390 patřilo 21 lánů polí. Podle seznamu kláštera sv. Jiří se připomíná v roce 1228

pozemkový majetek od vsí Pěčic, Čížovek, Domousnic, Dětenic, Sedliště a Křeliny v úhrnném součtu 32 lánů. Celkem podle dostupných záznamů bylo v letech 1228 – 1390 v okolí Veselice obhospodařováno 53 lánů, to je asi 954 hektarů polí náležejících církví.

Popsaná osídlení v okolí Veselice a zatím nevyjasněná historická zmínka o Žlunově, obsažená v díle historika Sedláčka, nás vedou k domněnce, že její osídlení je staršího data, než rok 1362, kdy se prvně připomíná vladyka Jan z Veselice.

V dávných vsích českých, rozumí se i v těch zde vyjmenovaných, panovalo původní staroslovanské zřízení, které se vyznačovalo společným rodovým majetkem užívaným veškerými členy rodiny jednoho otce a to nejen jeho dětmi, ale i dalším potomstvem společně. K právům staroslovanským, která přecházela v pozdější době i na lid vsí poddanských, bylo také právo k společnému majetku v obci, k tzv. občinám. Tím byly lesy a pastviny. V lesích mohli starousedlí shrabovat stelivo, brát si dřevo a pařezy na topení a pást. Také pro společnou pastvu v lesích, na pastvinách a úhorech byl vydržován obecní pasák dobytka. Na polích se hospodařilo trojstranně ve sledu ozim, jař a úhor. Aby nevznikaly škody při pastvě zaběhlým dobytkem do nesklizené úrody, musely být úhory co nejvíce celistvé. To předpokládalo mezi sedláky a chalupníky určitou dohodu na společné plodině. Cestám, kterými se vyháněl dobytek na pastvu, se říkalo průhony. Tím Veselickým je dnešní cesta k chatám. Od vesnické zástavby na návsi, jde průhon mezi dosud celistvými bývalými panskými poli až k rybníku. Dál pokračoval úzkou cestou původního založení až k lesu přes pole na Hladomřích. Při průhonu, kolem dnešních chat, byly pastviny vystřídáné lesiky, snad v minulosti zmíněné občiny. Tradice pastvy na této zemědělsky nevzdělatelné půdě přetrvávala ještě v roce 1949, kdy tam pan Šimůnek pásal ovce držené při Domousnickém státním statku. Průhonem byla i stará cesta k Bačalkům, nahrazená dnešní silnicí. Od Rybníček po pravé straně se táhl celistvý pruh pole, patřící k panskému dvoru, které bylo později částečně rozděleno a odprodáno sedlákům. Po levé straně cesty byly louky až k dnešním polím bačalským, kde se v minulosti místo nich rozprostíral les. Malá část toho lesa, později kosteckého Puntu, zbyla u Rychnov dodnes. Pozůstatkem ze staroslovanské vsi je také založení některých polí. Jejich pozemkové uspořádání v pruzích podle jejich kvality dávalo záruku určité spravedlnosti při jejich původním dělení. Každý usedlý ve vsi, dostal stejný díl pole lepšího a stejný díl pole horšího. Nevýhodou byl přístup na tato pole přes díl sousedův.

Lid vsí staroslovanských, o kterém toho víme jen málo, byl svobodný, právně závislý jenom na svém stařešinovi rodu. Krom otroků nebylo ještě lidu poddaného. Vedle lidí při hradech a tvrzích převažoval lid selský, obdělávající půdu. Pod vlivem počínající centralizované politiky vznikajícího českého státu, zaznamenáváme od 13. století posilující vliv vrchnosti na současnou společnost. Otroky již v této době nenalzáme. Původně svobodný lid se postupně stal závislý na vrchnosti a předával ji svá hospodářství, převážně dobrovolně. Na statcích klášterních to bylo za spasení své duše a u šlechty vstupovali poddaní pod její ochranu. Později za to platili i daň z míru. Původní obyvatelstvo,

sedící na půdě pánově bylo doplňováno tak zvanými hosty, tvořícími kolonizaci země. Ve vnitrozemí byla pustá území kolonizována populací českou ale pohraniční a velká území byla svěřována kolonistům přicházejícím z Nizozemí a později ze zemí Německých. Poddaný lid, starousedlý i nově kolonizující, měl v držení půdu za poplatek, za ourok a stával se tak dočasným nájemcem půdy. Nájem byl zprvu uzavírán do konce hospodářova života a někdy i s právem vyhrazeným pro děti. Pod vlivem kolonizace založené na pronajímání celých osad, ustoupil dočasný nájem nájmu dědičnému. Právo staroslovanské, uplatňované ústně, bylo nahrazeno právem psaným a neměnným, kterému se říká německé, převzaté z prostředí odkud hlavní proud kolonistů přicházel. Postupnou proměnou správních poměrů se staroslovanská ves stala vsí poddanskou. V písemné formě smlouvy byl stanoven poddaným pevný ourok za užívané pozemky a platil se zpravidla 2x v roce a to na sv. Jiří a na sv. Havla. Uzavíranou smlouvou zároveň poddaní slibovali pánovi i věrnost (také člověčenství). Roční sazba ouroku byla asi 4 % ceny polí. Ta spolu s robotou, přepočítanou na peníze, zvyšovala celkovou hodnotu nájmu asi na 10 % ceny polí.

Přeměna vsí staroslovanských na vsi poddanské probíhala současně s vývojem Českého Přemyslovského státu sjednoceného za vlády Boleslava II. Ovládnutí českého území jedním panovnickým rodem, za cenu brutálního vyvraždění rodu Slavníkovců, mír zemi nepřineslo. Bratrovražedné soupeření Přemyslovců pokračovalo celých 200 let a při něm se na českém trůnu vystřídalo 34 knížat. Úplné zkáze a rozdrobení Českého knížectví zabránil až kníže Vladislav Jindřich, který v roce 1197 předal dobrovolně vládu svému silnějšímu a schopnějšímu bratrovi Otakarovi I. Za něho došlo k povýšení českého knížectví na dědičné království, od roku 1212 zajištěné Zlatou bulou sicilskou.

Vznikající Český stát, který se svým zřízením teprve formoval, byl součástí Evropy, kde původně nechtěně křesťanské náboženství, s vírou v jednoho boha, vystřídalo staré řecké a římské, vyznačující se mnohobožstvím. Upevňující se křesťanský vliv zpočátku nevyužil vzdělanosti starého ustupujícího světa, jako to učinili Arabové při opanování národů středního východu, kde znalost písma trvala víc jak 3000 let. Evropské křesťanstvo v přelomovém roce 1000 dokonce čekalo, ve jménu nové víry, konec pozemského světa. Nic zvláštního se ale neodehrálo. Přes potíže s upevněním křesťanství, si Evropa hledala svou cestu k vzdělanosti. V jihoitalském Salermu se v první polovině 11. století, na základech starší lékařské školy, rodí vlastně první evropská universita, napříště světově proslulá lékařská fakulta. Postupně v 12. a 13. století vznikají i další věhlasné evropské university. Oxfordská, Cambridge a Pařížská Sorbona. Evropa tak pozvolna doháněla arabský svět, v kterém již na přelomu tisíciletí žil a pracoval slavný Avicenna, geniální lékař, přírodovědec, filozof, básník, autor tří stovek spisů, především kánonu medicíny. Avicenuv současník Al-Bírúní, islámský astronom a geograf působil ve středoasijském Chórsónu. Věděl několik století před Evropou nejen to, že je země kulatá, ale dokonce i to, že obíhá kolem slunce. Dokázal vypočítat poloměr naší planety a podle západu slunce nad mořem trigonometrickou cestou obvod země. Jeho výsledky se od

dnešního přesného měření liší jen nepatrně. V Córdobě, hlavním městě Córdóbského chalífátu (na Pyrenejském poloostrově), už několik desetiletí fungovala arabská vysoká škola, kde byla přednášena filozofie, matematika, astronomie, medicína a alchymie. Čtyři století před Evropou objevili Číňané rozhodující element pro vynález knihtisku, pohyblivé litery, vyráběné z keramické hmoty.

Po malém odbočení s připomenutím hrubých rysů tehdejších poměrů v Čechách, v Evropě a ve světě, se zase vrátíme do okolní krajiny naší vsi. Vládnoucí rod Přemyslovců daroval rozsáhlá pustá území v povodí řeky Jizery v druhé polovině 12. století mocnému rodu Markvarticů. Část území kolem dnešního městečka Sobotky spadala pod vládu Vartenberků, jedné z mnoha větví tohoto rodu. Vartenberkové vystavěli hrad Kost a okolní kolonizované pustiny, prostoupené drobnými vladyckými sídly, z části připomenutými úvodem, postupně připojovali k svému panství. O těchto vladyckých sídlech, vzniklých ještě před příchodem Markvarticů, máme jen útržkovité zprávy historiků, kteří ve svých dílech nám je po usilovném bádání zanechali. Na skromné písemnictví z té doby všeobecně, a v tom i o Veselici, měly vliv bezpochyby husitské války, kdy v pustošících plamenech končily zápisy uchovávané v panských sídlech a na farách. Do jaké míry se husitské války Veselice dotkly, přímých informací nemáme, ale jsou známé stručné zprávy z jejího okolí. Nám blízký křížánecký kostelík se vzpomíná jako husitský a ves kolem něho se již počátkem století 16., připomíná vsí pustou. Nebyl ušetřen zkáze ani farní kostel v Řitonicích. Podle farní kroniky přispívali Veseláci na obnovu kostela po jeho vypálení husity. Známa je také významná spojitost Veselice s rodem Vartenberků, kteří jako katolíci proti husitům stáli. Pro Veselici jsou důležití Petr a Čeněk. Oba postupně zastávali, za vlády Českého krále Václava IV., úřad nejvyššího pražského purkrabího. Hned po králi, druhého muže v království, Petr v letech 1381 – 1386 a Čeněk v letech 1414 – 1420. Čeněk byl dokonce po smrti Václava IV. v roce 1419, zemským spoluvladařem s Žofií Bavorskou, vdovou po Václavovi. Snad za Petra z Vartenberka, patřícího k rodové větvi kostecké, který zemřel někdy po roce 1402, byla část Veselice připojena ke Kostí. Přímé potvrzení je ale až z roku 1410, kdy Paní Žofka, vdova po Petrovi, dává ourok z Veselice na lepší vydržování farářů v Libošovicích, Solci a v Sobotce.

Do aktivního proudu husitství patří až Čeněk z veselské větve Vartenberků, z Vysokého Veselí u Kopidlna. Vartenberkové z této větve vládli městu Jičínu a v letech 1337 až 1434 drželi panství Veliš. V jejich službách v roce 1397 nacházíme purkrabího všech statků k Veliši patřících, Veselického vladyku Jana Dmychla z Chlumku a z Veselice. Čeněk z Vartemberka, pán z Vysokého Veselí, města Jičina a Veliše, byl jako katolík poražen Janem Žižkou v dubnu 1423 v bitvě u Hořic a městečko Vysoké Veselí bylo vypáleno.

Z mála toho, co víme o formování osídlení v okolí naší vsi a možná i vsi Veselice samotné, v rozmezí od 11. do počátku 15. století, je důležitá informace o rozdělení vsi na tři samostatná rytířská zboží, která měla ještě v polovině 17. století dohromady jen 19 usedlostí. Zda byla Veselice utvořena ze tří samostatných prastarých vsí, známých později jako jejich tří dílů, se můžeme jen domnívat a dnes

již nevíme, který díl z nich patří k nejstarším. Víme jen, že jeden díl Veselice patřil později k panství kosteckému, jak již byla zmínka, druhý k domousnickému. Třetí díl, samota v Rychnově, kde původně stála malá ves o dvou selských usedlostech, patřil panstvím k Vyššímu Poli. Skrytá tajemství dávné historie vsi Veselice také trochu poodhalíme zmínkou o Žlunově zaznamenané historikem A. Sedláčkem, která je uvedena pod následujícím obrázkem.

Pohled od Řitonic na zalesněný kopec Žlunov, kde původně stála tvrz, o které se historik Sedláček zmiňuje následovně: „Severovýchodně od Domousnic, mezi vesnicemi Veselici a Řitonicemi na kraji lesa Žlunova, se spatřovalo na počátku 19. století tvrzíště o jehož osudech nic známo není. Možná tu prvotně stávala tvrz Veselice, která i se dvorem před rokem 1527 zpusťla, a že pak ves na jiné místo byla přeložena. Možná i, že to byla tvrz od tvrže Veselické rozdílná“.

Osídlení na Žlunově také připomíná místní pověst, převzatá snad ze staré farní kroniky, kterou jsem prvně slyšel od pana učitele Bukvičky ve škole v Řitonicích:

„Na Žlunově stával hrad, který se propadl do země. Hradní pán jej nechal poddanými vykopat. Když hrad spatřoval opět světlo světa, tak v Domousnicích vypukl velký požár. Kopáči nechali práce a běželi oheň hasit. Když se vrátili k práci na vykopávání hradu, tak zjistili, že práce byla zbytečná a že hrad opět zmizel. Prý již navždy“.

Pohled do míst v lese, kde stála pravděpodobně tvrz Žlunov. Plošina, kde i dnes nacházíme částečně opracované kameny, je proti vrcholu kopce k Veselici značně snížená. Je to stopa snad dávného sesuvu, který zde stále pokračuje.

Pověst je pověst, ale v daném místě Žlunova může mít i reálný základ. Vlivem nestabilního zemského podloží známe zde sesuvy půdy i v době dnešní, kdy se část lesa posunula do pole na Černavě. Tyto sesuvy půdy v tomto

místě mohly být příčinou přeložení vsi na místo stavebně bezpečnější. Reliéf krajiny v polích kolem Žlunova se nápadně shoduje s místy dnešní veselické zástavby kolem návsi. Terasovitě rozvrstvení malých remízků, zemědělsky nevyužitelných, které zde nacházíme, mohly být místy, kde stávala obydlí v zaniklé vsi, o které mluví historik Sedláček. K místu se také uvádí ničím neověřený údaj, snad z místní tradice o Janu Veselickém ze Žlunova (10). Samo místo domnělé tvrze v lese Žlunově, nese ještě dnes, počátkem 21. století, stopy osídlení. Na velké plošině pod samotným vrcholem kopce jsou rozptýleny částečně opracované kameny pravděpodobně ze zbytků dávného zdiva, které snad bylo v průběhu času postupně odváženo k jiným stavebním účelům. Prohlubně v zemi zmíněné plošiny, budou patrně stopy po vyzvednutí kamene z domnělé stavby pro jiné použití anebo součástí samotné stavby původní. Přidáme-li k této úvaze geografický poznatek o osídlení na Veselici, vznikne nám pravděpodobný obraz jejího jednoho z dílů, označovaný později jako díl kostecký (Lhotka).

Jeden z remízků kolem Žlunova, kde snad mohla stát obydlí před přeložením vsi na jiné místo, jak se domnívá historik Sedláček. Je nad silnicí, kde byly patrné sesuvy půdy v 70. letech minulého století, když se vyasfaltovala silnice a přestaly se udržovat její příkopy.

Vedle domnělých zaniklých stavení kolem samotného Žlunova mohly do něho patřit původní 3 selské usedlosti prastaré vsi s pozdějším označením domů čísly 21, 22 a 23, dnes na Lhotkách. Ty zde v prostoru od rybníka k dnešní silnici byly ještě v roce 1842 jediným celistvým osídlením. K těmto usedlostem, patrně jedněm z nejstarších na Veselici, patřily polnosti začínající v místě dnešní zástavby, hned za silnicí, s výměrou asi 56 korců polí a táhnoucí se až k lesu Žlunovu. Informace z roku 1362 připomíná vladky Jana z Veselice sedícího na Veselické tvrzi, o které nic nevíme. Mohla to být právě tvrz na Žlunově, ke které mohla patřit malá ves, do které spadala zmíněná 3 stavení. Jméno Lhotka tato místní část Veselice pravděpodobně dostala až v období kolonizace území Markvartici, kdy v okolí Sobotky vzniklo několik Lhot a Lhotek a v našem sousedství byly založeny vsi Velké a Malé Rokytnány. Při této sousední kolonizaci mohly být k původní vsi Žlunovské, snad ještě za vlády jejího vladky Jana Dmychla z Chlumku a z Veselice, připojeny 3 nové selské grunty. Z toho dva na Malé Straně, dnes s čísly domů 1 a 2. Ty nesou nejvíce kolonizační prvky vsí, vyznačujících se velkými díly polí, soustředěné převážně za humny a táhnoucí se až k hranici rokytnánské. Třetí

usedlostí byla pravděpodobně ta na spodním konci Veselické návsi, která má dnes číslo domu 5. Kolonizaci zdejšího území místním vladkou můžeme připustit, protože jemu jako nejvyššímu úředníku ve službách velišských Vartenberků, nemohl být způsob rozšiřování vsí kolonizací cizí. Nové grunty si svojí původní ¾ lánovou velikost polí ve dvou případech a lánovou velikost v jednom případě nedochovaly. V průběhu 18. století u nich můžeme sledovat rozdělení na usedlosti menší. Vedle usedlostí původních, jsou na jejich pozemcích nově založeny domy s čísly 3, 24, 27, 29, 30 a 31 pro rozrůstající rody Hollanů, Pokorných, Klimešů a Javůrků. Historické záznamy z roku 1654 šest usedlostí tohoto dílu při Kostě potvrzují a ještě doplňují, že k nim patřovalo asi 206 korců polí.

Stopy o naší Lhotce, jako o samostatném dílu Veselice, mohou naznačovat latinské zápisy v matrikách narozených z let 1731 – 1779 a 1796 – 1838. Zápisy jsou až z doby, kdy osenický díl s Veselicí byl prodán k Dětenicům, ale ten název Lhotka asi v místní tradici přetrvával. Může tomu nasvědčovat i zakres Lhotky ve staré vojenské mapě asi z roku 1785 a v mapě kosteckého panství s jejím základem z doby Marie Terezie. Uvedené příklady se Lhotkou při Veselici, jsou uvedeny v přílohách. Rozložení tehdejších panství můžeme sledovat na přiložené mapce pořázené historikem Sedláčkem. Na ní spatříme nejen tvrz Žlunov a tvrz Veselici, ale i ostatní panství, ke kterým jednotlivé díly Veselice historicky patřily. Kost, Domousnice a Vlčí Pole.

Sedláčkova mapka hradů, zámku a tvrzí Českého království

Druhý díl Veselice s tvrzí se připomíná v roce 1392, kdy na ní seděl Ctibor z Nechanic. Po roce 1452 byl připojen, jako díl s později uváděnými 195 korcí polí a jedenácti selskými grunty kolem dvora, k Domousnicům. K této části Veselice patrně náleželo 9 usedlostí s pozdějšími čísly 7-15 a dvě usedlosti uváděné po třicetileté válce jako pusté. Z nich mohly po roce 1654 vzniknout čtyři nové usedlosti (uvedeno v tereziánském katastru) s pozdějšími čísly domů 17,18,19 a 28. Nové 4 usedlosti a k nim rozdělení polí s předešlých dvou usedlostí se podle jmen hospodářů uvádějí již v roce 1713. (Číslování domů bylo zavedeno až rokem 1770). Tento díl Veselice je spojován s tvrzí na místě dnešního dvora s číslem 16, která vznikla nejspíš až v době pozdější. A tak není jisté, zda stála v místě tvrze zmiňované v roce 1362. V místní tradici se mluvilo také o tvrzi, která se měla nacházet v prostoru Křížovy zahrady, kde se říkalo na Humprechtě. Ve stejném místě za doby JZD byla postavena, dnes již také zaniklá, drubežárna. Tak kdo ví?

Rychnova, o jejichž počátcích nevíme také vůbec nic, byla vedená dříve jako samostatná ves s celkovou výměrou polí kolem 40 korců, při dvou usedlostech. Patřila ještě po 2. polovině čtrnáctého století panství k Vlčímu Poli a na konci tohoto století se již uvádějí spolu s Vlčím Polem, jako součást panství kosteckého. V jeho evidenci po třicetileté válce, dle prvního českého katastru z roku 1654, se o Rychnovách doslova píše jako o kostecké vsi zaniklé: „Rychnova, kde jeden selský grunt a jedna chalupa bývaly“. Od roku 1713 až po dobu dnešní, se v Rychnovách uvádí již jen jedna obnovená chalupa, která jako samota byla s tzv. osenickým dílem prodána k Dětenicům (Jetenicům). Svě osudy tam sdílela až do zrušení poddanství.

Vsi poddanské a v nich i naše Veselice, která vznikla ze tří dílů, které pravděpodobně mohly být třemi prastarými staroslovanskými vesnicemi, prošly staletími, kdy selské hospodaření na dědičném zákupním právu k půdě, přetrvalo podle původních úmluv až do zrušení poddanství v roce 1848. Měnily se v nich, někdy i podstatně, jen poměry právní a správní pod vlivem nastalých událostí a také podle panovníka, který Českým zemím vládnul. Měnily se i práva a povinnosti poddaných k vrchnosti. Po zrušení poddanství došlo k vyvázání poddaných z něho za finanční náhradu, která náležela vrchnosti prostřednictvím státní berní pokladny. Náhradu na účet této pokladny spláceli bývalí poddaní ve čtvrtletních splátkách po dobu 20 let. Z ½ lánové chalupy (cca 10 ha) to představovalo asi 31 zl./rok. Tehdy to byla cena asi ¼ obilného výnosu z polí. Vedle toho platil ještě sedlák tzv. královskou berni. Ta byla ze stejné výměry asi 37 zl./rok. Byla to další platba, pohlcující víc jak ¼ sedlákových hospodářských výnosů. Do zrušení poddanství se tvář vesnice téměř nezměnila. Změny, hlavně v sociální struktuře vsi, započaly až po zrušení poddanství a po vyvázání sedláků z něho. Do tohoto období spadá také založení samostatné obce Veselice, do které její předem popsané tři části vsi připadly a kdy lidé ze vsi začínali hledat obživu mimo obvod jejího selského hospodářského systému. Měnící se doba dala i hospodářský a právní základ k založení čtvrtého uceleného dílu Veselice, našeho dnešního Karlína. To je ale již jiná kapitola k vyprávění.

Láďa Matoušek

Jako podkladů k této kapitole jsem využil vlastních místních znalostí, rodinných informací, informací z místní tradice a dále uvedených pramenů:

Literatura:

- 1) A. Sedláček, Hrady zámky a tvrže Království českého,;
- 2) K. Krofta Dějiny selského stavu;

HISTORIE VESELICKÉHO DIVADELNICTVÍ

Z historie divadelních ochotníků na Veselici

Laskavostí veselické rodačky, paní Hany Novákové, roz. Pelikánové, (prarodiče Dovolovi) jsme získali krásný, rukou psaný dokument, pod názvem „Stanovy pro Kroužek divadelních ochotníků ve Veselici“.

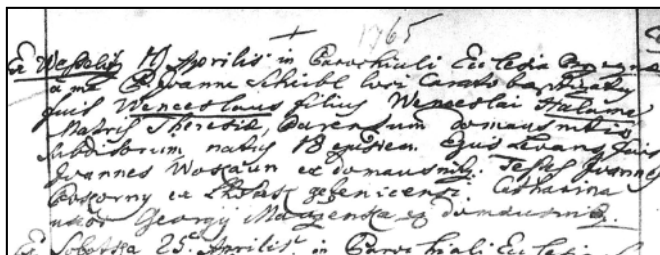
Tento historický sedmistránkový dokument, jehož malou úvodní část v originále otiskujeme níže, obsahuje 14 částí s těmito názvy:

Jméno a sídlo, Účel, Prostředky, Členové, Přijímání čle-

- 3) J. Pekař, Kniha o Kosti
- 4) J. V. Šimák, Osídlování českých zemí kolonizací
- 5) K. Kuča, Historie a architektonické památky Pocerlini- Chlumecko a Novobydžovsko
- 6) Akademie věd, Malá Česká encyklopedie
- 7) Matriky: Fary Březno a Řitovice, z kterých je příloha č. 1
- 8) Mapy a katastrální informace: Z katastru současného a stabilního, z vojenského mapování a z mapy z Knihy o Kosti od J. Pekaře., z kterých je příloha č. 2
- 9) Foto Žlunova a jeho okolí, 3x vlastní
- 10) Zd. Fišera, Sosnovec, Hrady a tvrže na Mladoboleslavsku
- 11) Hora – Hořejš, Toulky českou minulostí.

Přílohy:

Příklad ze zápisu starého textu matriky - „Lhotka při Veselici“

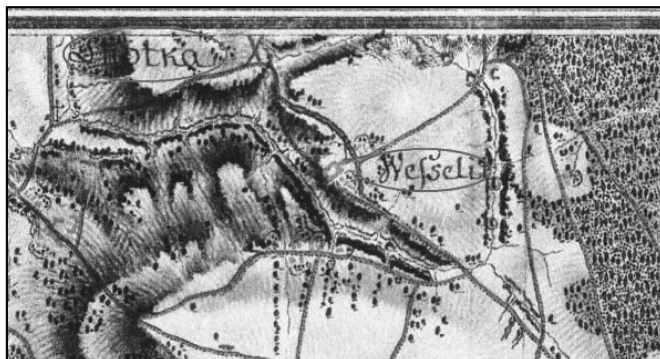
Příloha č. 1

Latinský zápis z knihy narozených fary Březno pro léta 1731 – 1779 z 19. dubna 1765 ze křtu Václava, syna Václava Halamy z Veselice:

Testes Johannes Pokorný ex Lhotek Jetenicensi...

Svědék Jan Pokorný ze Lhotky Jetenské

Příklady ze staré mapy se zápisem - „Lhotky při Veselici“.

Příloha č. 2

Lhotka – její samostatný popis na mapě z 1. vojenského mapování asi z roku 1785.

Text je první kapitolou I. dílu připravované publikace „Čtení nejen o Veselici“

nů, Povinnosti členů, Vystoupení ze spolku, Valná schůze, Náhradníci, Smírčí soud, Zrušení spolku, Odznak, Působnost valné schůze, Výbor, Práva a povinnosti výboru, Činovníci.

Pro zajímavost uvádíme doslovný opis druhé části stanov:

„Účel: Účelem spolku jest pěstovati dramatické umění a dramatickou literaturu, hlavně československou, buditi zájem o umění divadelní v nejširších kruzích lidových, pra-

covati ke zvýšení mravní a kulturní úrovně života duševního i společenského, podporovati podněty veřejně prospěšné a pracovati o uskutečnění snah a cílů Ústřední Matice divadelního ochotnictva československého“.

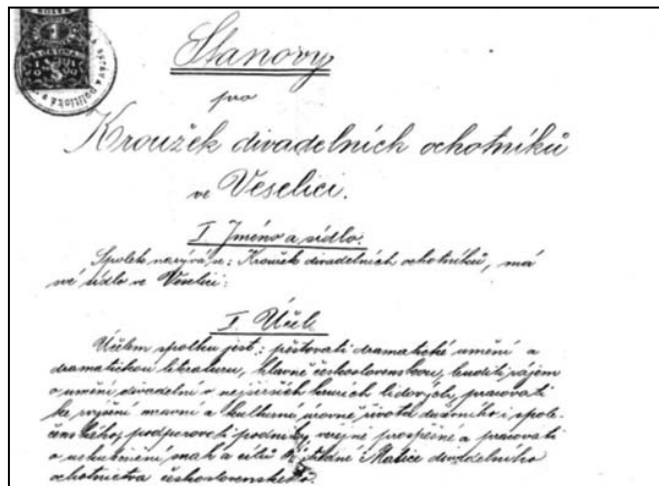
Slova jsou to jistě tvůrčí a povzbudivá a svědčí o moudrosti a pracovitosti našich předků.

A nyní slíbená fotokopie malé části první stránky stanov:

Celé Stanovy lze přečíst na internetové stránce Obecního úřadu www.veselice.e-obec.cz

Tyto stanovy byly schváleny a vydány po skončení I. světové války v roce 1919, čímž byla zahájena slavná éra veselických ochotníků, která však bohužel skončila po 30 letech.

Jarmila Bulířová a Ing. Jiří Campř

PTACTVO NAŠEHO BLÍZKÉHO OKOLÍ

Sýkora uhelníček (*Periparus Ater*)

Na první pohled se tato sýkorka s poměrně velkou hlavou, podobá trochu sýkoře koňadře. Je to typický obyvatel jehličnatých lesů.

Pravidelně hnízdí dvakrát, někdy i třikrát ročně. Hnízda se nachází v dutinách stromů, ale také i v budkách.

Samice snáší 8-10 vajíček a za 13-14 dnů se z nich líhnou mladé sýkorky.

Pro oba rodiče tím začíná značný shon za potravou. V prvních dnech je to až 500 příletů za den.

Po 16-21 dnech mladí uhelníčci opouštějí hnízdo a spolu s dalšími druhy sýkor se potulují krajinou. V zimě je můžeme vidět i na ptáčích krmítkách.

Tento krásný a užitečný ptačí druh si také zaslouží naši trvalou ochranu.

Josef Antoš – Dolní Bousov

ZA ZVĚŘÍ NAŠICH POLÍ, LUK A LESŮ

Ondatra pižmová (*Ondatra Zibethica*)

Ondatra pižmová není členem naší původní fauny, neboť k nám byla dovezena z Ameriky, jako kožešinové zvíře. U nás však na tolik zdomácněla, že téměř nikoho nenapadne, že to je cizinec.

Ondatra žije na březích rybníků a vodních toků, kde si vyhrabává nory a staví příbytky z rákosí, větví a další různé vodní vegetace.

Tento vodní živočich obvykle váží necelých 1,5 kg. Spolu s veslovitým ocasem má délku až 35 cm. Ondatra je mezi prsty vybavena plovacími blánami a uši jsou opatřeny uzávěry ušních boltců. Kožešina ondatry je velice hustá a podsada nepropouští vodu. Hřbet ondatry je kaštanově hnědý s krásným leskem. Spodní část těla je světle šedá.

Ondatry jsou býložravci a živí se vodními rostlinami, kořínky a listy dřevin. Nepohrdnou však ani škeblemi, které si vynáší na břehy.

Páření ondatery probíhá časně z jara, již v březnu. Březost trvá 21–23 dnů. Ve vrhu bývá až osm mladých a toto se opakuje až čtyřikrát do roka.

V minulosti byla po ondatřích kožešině velká poptávka. Proto byla v kožešinovém průmyslu velice žádaná a chovávala se i na farmách. Paní móda je však dáma značně vrtkavá a v současnosti není o kožky ondatery, ale ani jiné kožešinové zvěře zájem.

Miloslav Konývka, hajný - Záhuby

ČERNÁ KRONIKA OBCE VESELICE A OKOLÍ

Policisté Obvodního oddělení policie v Dobrovici neřešili od posledního vydání zpravodaje, tedy od dubna 2016 do současné doby, v obci Veselice a jejím okolí žádný případ trestné činnosti, ani jiného protiprávního jednání. Je to nejméně za dobu, kdy OOP Dobrovice spravuje území obce Veselice.

Ve výše uvedeném období policisté pouze dokumentovali škodní událost, kdy dne 2. 9. 2016 traktorista při podmítání pole u obce Veselice, na místě zvaném U Svatého Jana, neúmyslně poškodil zemědělskou technikou sochu, která je zde umístěna v remízku u pole.

V katastrálním území obce Veselice policisté OOP Dobrovice pravidelně provádí hlídkovou činnost a to dle

možností, s ohledem na velikost a rozsáhlost území, které spadá do odpovědnosti tohoto oddělení, které spravuje celkem 55 obcí. Při této hlídkové činnosti, která je zaměřena nejen na prevenci a potírání trestné činnosti, ale i na bezpečnost a plynulost silničního provozu, policisté udělili za výše uvedené období celkem osm pokut a to především za špatný technický stav vozidel, ale i z důvodu nedodržení nejvyšší povolené rychlosti. Mimo to byl i jeden řidič v okolí obce Veselice přistižen při řízení motorového vozidla pod vlivem alkoholu, za což mu byla následně správním orgánem udělena pokuta ve výši 15000,- Kč a vysloven zákaz řízení na jeden rok.

npor. Mgr. Václav Volf, vedoucí oddělení

INFORMACE ZE ŽIVOTA V NAŠÍ OBCI

TRADIČNÍ TURNAJ VE STOLNÍM TENISE

V sobotu 23. července 2016 se uskutečnil tradiční turnaj ve stolním tenise. Za krásného počasí se turnaj uskutečnil na dvou stolech před budovou Obecního úřadu. Turnaje se zúčastnilo 9 mužů, 5 žen a 5 dětí. V těchto třech kategoriích se hrálo systémem „každý s každým“.

V nejmladší kategorii zvítězil DAVID SUK, na druhém místě se umístila DANIELKA MATOUŠKOVÁ a třetí místo obsadil PETR HOFMAN.

V kategorii žen bylo pořadí následující: první místo JANA MATOUŠKOVÁ, druhé místo JANA BUCKOVÁ ml. a třetí místo JANA BUCKOVÁ st.

V kategorii mužů zvítězil DOMINIK HRDÝ, druhé místo obsadil PĚTR KONÝVKA a na třetím místě se umístil DUŠAN KONÝVKA.

Díky patří Evě Konývkové, která zajistila rozpisy utkání, prováděla zápisy a závěrečné sčítání a vyhodnocení.

Díky také patří hasičům, kteří zajistili občerstvení. Na závěr bych chtěl poděkovat všem účastníkům, kteří si našli chvíli a přišli si zahrát, posedět, popovídat a hlavně se sejit. Díky všem

Dušan Konývka

VÝLET NA KOLECH OKOLÍM VESELICE

V sobotu 3. 9. 2016 se uskutečnil 8. společný výlet na kolech okolím Veselice. Start byl naplánován na 13 hodin, ale protože část pravidelných účastníků se pro zdravotní problémy nezúčastnilo, byl posunut.

Vyjeli jsme od hospůdky okolo vodojemu k chatám. Naše cesta pokračovala přes Křížánek do obce Záhuby. Na jejím konci jsme odbočili na Milkovice. Odtud naše cesta

vedla zatáčkami a lesem do Lična. Z něj jsme pokračovali do kopce na Bačálky, kde byl výlet zhodnocen ve zdejším hospůdce. Cestu zpět na Veselici absolvoval každý sám.

Doufám, že příští ročník bude zas bohatší na účastníky.

Zdeněk Srb

PŘISTÁNÍ TEPLOVZDUŠNÉHO BALONU

V podvečer dne 9. září 2016 byly slyšet od Boru neobvyklé zvuky nepravidelného chrčení a hle, na obloze byl červený teplovzdušný balon OK 50-08, který přistál v 18.50 hod. na poli s travičkou u Mrtvé cesty.

V koši pod balonem se přepravovaly 3 dospělé osoby. Asi za 15 minut přijelo doprovodné vozidlo. Za chvíli se okolo balonu shromáždily děti a čekaly, až se z kopule balonu uvolní vzduch a tím se mohou k němu ještě více

přiblížit. Dospělé osoby sledovaly celou akci z povzdálí a ze silnice.

Teplovzdušný balon patří na základnu Bílá Hlína u Mnichova Hradiště a startoval v Dobšicích. Po ukončení balení balonu a uložení všech jeho částí do doprovodného vozidla byl proveden křest nových účastníků balonového letu.

Josef Šoltys

INFORMACE Z ČINNOSTI OÚ VESELICE

ZO projednalo a schválilo zprávu o výsledku Přezkoumání hospodaření obce za rok 2015.

ZO projednalo a zamítlo žádost V. Šolcové a J. Michnové o prominutí poplatku za odvoz komunálního odpadu.

ZO projednalo žádost manželů Hrdých o odkoupení pozemku p. č. 120 ve vlastnictví obce Veselice. ZO žádost zamítlo s tím, že žadatelé mohou pozemek i nadále využívat k parkování osobních vozidel.

ZO projednalo a schválilo žádost manželů Sukových o souhlas s připojením vodovodní přípojky PE 32 na vodovodní řad PE 80 (jehož vlastníkem je obec Veselice), v rámci stavby rodinného domu na pozemku par. č. 1/1 s tím, že toto provedou na vlastní náklady a za dodržení všech podmínek pro výstavbu a provoz vodovodu – výstavbu a připojení k vodovodnímu řadu provede firma, která má k tomuto náležitě oprávnění a zkušenosti.

ZO projednalo a schválilo Účetní závěrku za rok 2015 a Závěrečný účet obce za rok 2015.

ZO projednalo žádost Mgr. T. Fraňka o vyjádření obce k možnosti připojení čističky ke stávající dešťové kanalizaci a její prodloužení na pozemcích obce. Proběhla schůzka s projektantem a průzkum stávající dešťové kanalizace.

ZO projednalo (na návrh M. Masáka) možnost svozu TKO každý týden po celý rok. Po jednáních s firmou Gompag byla tato možnost občanům nabídnuta, nenašel se však dostatek zájemců.

ZO vzalo na vědomí vybudování kořenové čističky k novostavbě manželů Sukových

ZO projednalo a schválilo opravu sochy sv. Jána - již je v opravě.

ZO projednalo možnost zadání projektu k opravě místních komunikací.

ZO projednalo a schválilo příspěvek na opravu kostela v Řitonicích ve výši 10 000,00 Kč

ZO projednalo možnost nákupu pozemků č. 156 a č. 157 - pozemek u rybníka + rybník na Lhotkách. Současný majitel p. Zoul zatím odmítá o prodeji s obcí jednat.

ZO projednalo nutnost vyměnit vodoměry.

ZO projednalo a zamítlo žádost Jany Teubnerové o příspěvek na dopravu pečovatelské služby pro maminku.

ZO projednalo a schválilo koupi pozemku pod čerpací stanicí vodovodu od M. Berglové. Byl předložen znalecký posudek na jehož základě byla stanovena a schválena cena 38 620,- Kč.

**Miroslav Pažout starosta obce,
Marcela Šafránková**

Z ČINNOSTI SPOZ VESELICE

❖ **Dne 29. 5. 2016** jsme uspořádali další společné setkání občanů, kteří v tomto roce oslavili významné životní jubileum.

Doškářová Vlasta

Antošová Ludmila

Kodrik Josef

Kodriková Marie

Runčíková Hana

Zahradníková Danuše

Ďoubalík Jaromír

Bravencová Jana

Jakubec František

Jírovec Petr

Rýdl Miloslav

Ďoubalíková Miroslava

Rýdl Jiří

Bucek Václav

Oslavu zahájil starosta obce M. Pažout, který ve svém projevu přivítal všechny přítomné a popřál hodně zdraví a pohody do dalších let.

Vystoupení dětí, které následovalo, všechny velmi potěšilo. Z každé básně a písně za doprovodu kláves, byla slyšet krásná vyznání.

Dále V. Pažoutová vyzvala všechny oslavence k podepsání do kroniky a předání dárkových balíčků.

Po přípitku a občerstvení jsme si všichni v této milé společnosti popovídali až do pozdních odpoledních hodin.

❖ **Dne 2. 10. 2016** jsme uspořádali podzimní odpoledne pro děti, nazvané „Cesta za pokladem“.

Sešli jsme se u bytovek, odkud jsme vycházeli po skupinkách po značené cestě až k chatám. Ukoly, které měly děti plnit, nebyly jednoduché, ale všichni, někdy s pomocí dospělých, je zvládli a všichni došli až do cíle k pokladu. Po občerstvení a opečení špekáčků, si všichni vydlabali dýně, které pak zdobily vesničku až do halloweenu.

Z procházky se děti vrátili unavené, ale plny nových zážitků.

Za SPOZ

Jarmila Bulířová, Věra Pažoutová

SPOLEČENSKÁ KRONIKA

ŽIVOTNÍ JUBILEA OBDOBÍ ČERVENEC-PROSINEC 2016

70 let	26. listopadu	Danuše Zahradníková
60 let	16. července	Miloslav Rýdl
	21. září	Miroslava Ďoubalíková
50 let	17. srpna	Václav Bucek
45 let	24. října	František Brzobohatý
	31. prosince	Marcela Šafránková
30 let	23. srpna	Jaroslav Burda
	23. prosince	Jaromír Ďoubalík
25 let	24. srpna	Kristýna Janurová
20 let	21. listopadu	Aneta Kadeřábková
5 let	13. listopadu	Viktorie Brezáni
	16. listopadu	Vojtěch Jakubec
	12. prosince	Petr Šuk

VÝROČÍ SŇATKU

50 let společného života

Dne 7. listopadu Irena a Jan Boukalovi, Veselice 50

Dne 12. listopadu Marie a Josef Kodrikovi, Veselice 21

45 let společného života

Dne 15. července Libuše a František Štěpanovských

Dne 31. července Jarmila a Miloslav Bulířovi

NOVĚ NAROZENÍ

13. září 2016 v Jičíně ISABELA HÚBNEROVÁ, Veselice 17

2. října 2016 v Jičíně MARIKA RYSOVÁ, Veselice 66

16. října v Mladé Boleslavi LUKÁŠ MASÁK, Veselice 67

PŘIHLÁŠENÍ OBČANÉ:

Eva Navrátilová, Veselice 64

INFORMACE REDAKČNÍ RADY

VZPOMÍNKA

Dne 10. srpna by oslavil rodák František Chromovský 80. narozeniny. Celý svůj život se věnoval ovocnářství a ve volném čase i šlechtění růžiček. Řada občanů využívala jeho odborných znalostí. Kdo jste jej znali a měli rádi, věnujte mu tichou vzpomínku.

Redakční rada

PŘÁNÍ K ŠEDESÁTÝM NAROZENINÁM

Dne 7. října oslavil Zdeněk Srb krásné šedesáté narozeniny. Ačkoliv bydlí v Mladé Boleslavi, každou volnou chvíli tráví u svých včeliček v naší obci. Dále se zúčastňuje různých společenských akcí a mnohdy je i jejich organizátorem. Do dalších let mu přejeme mnoho štěstí, zdraví, hodně radosti a úspěchu nejen ve včelaření.

Redakční rada

OMLUVA REDAKČNÍ RADY

Redakční rada časopisu ZV se omlouvá za chybné uvedení data narození paní **Miroslavy Ďoubalíkové** ve Společenské kronice ve ZV č. 46. Správně mělo být uvedeno datum 21. září.

RR časopisu ZV

SDĚLENÍ A ŽÁDOST REDAKČNÍ RADY ČASOPISU ZV

Redakční rada časopisu schválila otiskování článků pod názvem „**Historie veselických domů**“. Tyto články budou navazovat na již dříve otištěnou sérii s názvem „**Historie veselických rodů**“.

Doporučené schéma každého tohoto článku je následující:

- * č. p. domu
- * termín založení domu a jeho první vlastník
- * provedení závažných rekonstrukcí a oprav domu s popisem a s termíny
- * seznam všech dalších vlastníků, případně i nájemníků
- * současný vlastník, jeho historie a jeho názory na perspektivu domu
- * součástí článku by mohlo být také současné foto domu ale také i vhodné historické snímky

Otiskovat tyto články bychom chtěli od příštího ZV č. 48. Články bychom potřebovali do 15. 4. 2017

Redakční rada žádá každého vlastníka veselického domu o napsání a předání tohoto článku o svém domě co nejdříve a to bez ohledu na termín jeho otištění.

Otiskovat tyto materiály bychom chtěli v pořadí podle č. p.

Články nám předávejte buď osobně, nebo poštou či elektronicky.

Děkujeme za spolupráci.

Redakční rada časopisu

PŘÍSPĚVATELÉ NA ČASOPIS

NA ZPRAVODAJ PŘÍSPĚLI (OD 5. 5. 2016 DO 10. 11. 2016):

Stádníkoví - 100 Kč, Berglová M. - 50 Kč, Matějková M. - 200 Kč, Drobná L. - 150 Kč, Bobkovi - 500 Kč, Runčík J. - 1 022 Kč, Brezániová L. - 100 Kč, Ing. Halama M. - 100 Kč, Kopecká N. - 205 Kč, Dufková R. - 200 Kč, Brezáni Monika - 200 Kč, Drahorádová Jar. - 200 Kč, Železná M. - 100 Kč, Fischer K. - 150 Kč, Terlecká A. - 100 Kč, Koubovi (Bystřice) - 100 Kč, Jansovi (Bulovka) - 200 Kč

Všem přispěvatelům redakční rada upřímně děkuje

HALLOWEEN. SVÁTEK VŠECH SVATÝCH, DUŠIČKY

Halloween je anglosaský lidový svátek, který se slaví 31. října, tedy den před křesťanským svátkem Všech svatých, který byl do Irska přenesen z Říma. Zvyky Halloweenu se opírají o původně židovskou tradici slavení svátků již od předchozího večera, neboť Židé počítali začátek dne již předchozím západem slunce. Vystěhovalci zvyk přenesli v 19. století do USA, kde se všeobecně rozšířil, a odtud ho s expanzí americké kultury přejímaly další země.

Děti se oblékají do strašidelných kostýmů a chodí od domu k domu s tradičním pořekadlem Trick or treat (Koledu, nebo vám něco provedu - v Americe typické

pomalování automobilů, dveří, zubní pasta na dveřích.) a „koledují“ o sladkosti.

Svátek se slaví většinou v anglicky mluvících zemích, převážně v USA, Kanadě, Velké Británii, Irsku, Austrálii, Novém Zélandu aj.

Název vznikl zkrácením anglického „All Hallows' Evening“, tedy „Předvečer Všech svatých“. V době irského národního obrození se kolem roku 1830 rozšířil názor, že Halloween vznikl z předkřesťanských keltských tradic, např. svátku Samhain.

Tradičními znaky Halloweenu jsou vyřezané dýně se svíčkou uvnitř, zvané jack-o'-lantern, dále čarodějky,

duchové, černé kočky, košťata, oheň, příšery, kostlivci, sovy, výři atd. Typickými barvami jsou černá a oranžová. Původně byla lucerna (angl. „lantern“) vyřezávána z tuřínu, brambor nebo červené řepy a se svítilnicí uhlíky nebo svíčkou uvnitř. Tyto lucerny představovaly duše zemřelých milovaných bytostí a bývaly umístěny v oknech nebo na verandách, aby vítaly pozůstalé. Také sloužily jako ochrana proti zlým skrýtkům.

V České republice nejde o tradiční svátek. Halloween je svátkem dětí, neboť se mohou převlékat a dlabat dýně. Na vyřezávání s následným vložením svíčky, (dnes i případně LED diodou), dovnitř vydlabané dýně si však děti rychle zvykly. Tvůrčivost a vymýšlení různých tvarů vyřezávání a jejich zdobení podporuje jejich fantazii a výtvarné citění. Dospělí se rádi připojují k tvořivé práci. Dužinu použijí na různé kompoty a jiné speciality. K prodloužení životnosti vyřezané dýně se používají různé techniky (namočení na několik hodin do vody, další metodou je po vydlabání potřít všechny řezné plochy vazelinou, která brání dehydrataci a dýni na chvíli zakonzervuje.

Dnes jsou dýně téměř u každého domu.

Možná všichni doufají, že tak přece jen nějaké zlo od sebe odeženou.

Slavnost Všech svatých je křesťanský svátek slavený církvemi vzešlými ze západního křesťanství 1. listopadu. Připomíná všechny svaté, a to nejen ty, kteří jsou oficiálně kanonizováni, ale také ty, o „jejichž svatosti neví kromě Boha nikdo“.

Východní křesťané svátek slaví první neděli po letnicích.

Svátek Všech svatých je přesto někdy považován za oslavu, která počíná vysvěcením původně antického chrámu Pantheonu v Římě v roce 609 jako vzpomínka na zemřelé, kteří dosáhli věčné blaženosti.

Slaví se ve dnech, kdy Keltové oslavovali konec roku, svátek Samhain, v noci z 31. října na 1. listopadu. Samhain

byl Keltů vnímán také jako doba, kdy se stírá hranice mezi světem živých a mrtvých. Věřilo se, že se duše zesnulých v tento čas vracejí na zemský povrch, a živí mohou navštívit podsvětí. Může dojít k setkávání živých a mrtvých, světlem živí ukazují cestu mrtvým. Tradice v tento den zapalovat ohně a svíčky pochází od Keltů i Slovanů, kteří věřili, že oheň očisťuje a světlo pomáhá chránit před zlými a potměšilými duchy. Tradici svátku Samhain je svou podstatou a znaky nejvíce věrná oslava halloween.

S ohledem na fakt, že Keltové a poté Slované osídlili Střední Evropu a jejich kultury se zde prolínaly, je předpokládáno, že se svátek Samhain slavil i na území ČR a byl s nástupem křesťanství nahrazen svátkem Všech svatých v termínu a Dušičkami ve smyslu oslavy, jako svátek, kdy se vzpomíná na zesulé.

Dušičky se slaví od 10. století. Památku věrných zemřelých zavedl roku 998 clunijský opat Odilo († 1048), který se takto snažil čelit přetrvávajícím pohanským obřadům. Podle dostupných zdrojů je katolickým svátkem slaveným 2. listopadu.

Od 12. století jako vzpomínka na mrtvé, svátek Dušičky (vzpomínka na duše v očistci), Vzpomínka na všechny věrné zesulé.

Ve 13. století se tento zvyk rozšířil po celé západní církvi. V Aragonii začali kněží slavít v ten den tři mše za zemřelé; tento zvyk potvrdil papež Benedikt XIV. (1748) a rozšířil pro všechny kněze ve Španělsku, Portugalsku a Latinské Americe. V roce 1915 Benedikt XV. toto dovolení rozšířil pro celou církev od první světové války, kdy zahynulo velké množství lidí. V této době se na svátek Dušiček pořádaly průvody na hřbitovy, zdobily se hroby a konaly podobné zvyky.

Dušičky je svátek, kdy se vzpomíná na zesulé.

Navrátilovi

Bylo použito textů z Wikipedie.

*Přejeme Vám, našim čtenářům,
ať nadcházející vánoční svátky jsou těmi
nejkrásnějšími.*

*V novém roce 2017 Vám přejeme mnoho štěstí,
spokojenosti a pevného zdraví.*

Redakční rada a Zastupitelstvo obce

Zpravodaj Veselice vydává Místní zastupitelstvo obce. Redakční rada pracuje ve složení: předseda: Ing. Jiří Campr, členové: M. Pažout, F. Pažout, F. Navrátil, J. Bulířová, Z. Poláková, M. Šafránková, J. Soltys. Zpravodaj vychází dvakrát ročně a je dodáván zdarma. Za obsah článků odpovídají autoři. Prosíme o zaslání případných návrhů, připomínek a finančních příspěvků na adresu: Paní M. Šafránková, Veselice č. p. 8, PSC 294 04 Dolní Bousov. Redakční radu můžete kontaktovat elektronicky na adrese: E-mail: zpravodajveselice@centrum.cz Web: www.veselice.e-obec.cz. Zaslání příspěvků – číslo účtu u mBank je: **670100-2210595734/6210**. Vydávání časopisu povoleno dokumentem Ministerstva kultury ČR event. č.: MK-ČR-E-1844